

Dosarul nr. 2ra-867/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov și menținută hotărârea din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 28 mai 2018, Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al RM, executorul judecătoresc Dumitru Manole și administratorul procesului de insolvență ÎI „Lihovețchi Alexandru” cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea definitivă și irevocabilă din 6 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, a fost încasată din contul debitorului SRL „Compromis” în beneficiul lui suma adjudecată integral în valoare de 12400 de euro, iar la 1 august 2014, dânsul a prezentat spre executare silită documentul executoriu nr. 2-1051 din 6 mai 2014 emis de Judecătoria Botanica mun. Chișinău.

Astfel, conform încheierii executorului judecătoresc Dumitru Manole nr. 031-201/14, la 1 august 2014 a fost înregistrată procedura executorie nr. 031-201/14 întru executarea titlului executoriu nr. 2-1051/14 din 6 mai 2014 emis de Judecătoria Botanica mun. Chișinău privind încasarea de la SRL „Compromis” în beneficiul lui a sumei adjudecate integral în mărime de 12400 de euro, care, deși a fost recepționată de debitor, ultimul nu a executat cerințele documentului executoriu în termenul de executare propus.

Ca răspuns la interpelarea avocatului Roman Aronov nr. 115-05/18 din 2 mai 2018 cu privire la mersul procedurii de executare silită, executorul judecătoresc Dumitru Manole prin actul nr. 031-201,202/14 din 10 mai 2018, a adus la cunoștință că potrivit informației primită de la administratorul procesului de insolvență al SRL „Compromis”, Alexandru Lihovețchi, prin hotărârea nr. 2i-343/2014 din 3 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost intentat procesul de insolvență față de SRL „Compromis”.

Prin încheierea nr. 031-201/14 din 17 noiembrie 2014 a executorului judecătoresc Dumitru Manole a fost dispusă transmiterea titlului executoriu nr. 2-1051 din 6 mai 2014 emis de Judecătoria Botanica mun. Chișinău administratorului procesului de insolvență ÎI „Lihovețchi Alexandru”.

Totodată, interpelarea avocatului Roman Aronov nr. 116-05/18 din 2 mai 2018 cu privire la adresarea ÎI „Lihovețchi Alexandru” cu cerere de atragere la răspundere patrimonială a fostului administrator al debitorului, întemeiată pe dispozițiile art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, a rămas fără răspuns.

Astfel, documentul executoriu nr. 2-1051 din 6 mai 2014 emis de Judecătoria Botanica mun. Chișinău privind încasarea de la SRL „Compromis” în beneficiul lui a sumei adjudecate integral în mărime de 12400 de euro nu a fost executat din considerentul că nici executorul judecătoresc Dumitru Manole și nici administratorul procesului de insolvență ÎI „Lihovețchi Alexandru” nu au realizat nimic în vederea executării efective și reale a hotărârii din 6 mai 2014 și nu au efectuat acțiuni concrete și operative în scopul executării actului judecătoresc menționat în termen rezonabil, în condițiile art. 6 din CEDO.

A precizat că, deși executorul judecătoresc a invocat că administratorul procesului de insolvență al SRL „Compromis”, Alexandru Lihovețchi nu l-a informat despre mersul procesului de insolvență, însuși Dumitru Manole urma să prezinte diligența necesară și să se informeze în termeni utili despre procedura de executare silită intentată.

În astfel de condiții, executorul judecătoresc Dumitru Manole era obligat de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care el are cunoștință.

Având în vedere că prin încheierea nr. 031-201/14 din 17 noiembrie 2014 a executorului judecătoresc Dumitru Manole a fost transmis titlului executoriu nr. 2-1051 din 6 mai 2014 emis de Judecătoria Botanica mun. Chișinău privind încasarea de la SRL „Compromis” în beneficiul lui a sumei adjudecate integral în mărime de 12400 de euro administratorului procesului de insolvență ÎI „Lihovețchi Alexandru”, încheierea nr. 031-201/14 din 1 august 2014 privind primirea și

intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nu a fost anulată, iar procedura de executare nr. 031-201/14 din 1 august 2014 nici nu a fost suspendată, adică este în vigoare, fapt pentru care dânsul în calitate de creditor urmăritor s-a adresat preventiv către executorul judecătoresc Dumitru Manole, însă fără vreun rezultat.

Totodată, a menționat că executorul judecătoresc nu a ținut cont de faptul că procedura executorie intentată în baza hotărârii din 6 mai 2014 a fost tergiversată aproximativ pe o durată de 1380 de zile, ceea ce constituie o durată de 3 ani și 10 luni, titlul executoriu nefiind executat în perioada îndelungată de timp: 1 august 2014 – 1 iunie 2018.

Pe când, potrivit standardelor CtEDO, în general, termenul rezonabil poate fi încălcat doar în cadrul procedurilor judiciare mai lungi de 2 ani de zile într-o singură instanță sau în cazul neexecutării mai mari de un an de zile.

A remarcat și faptul că debitorul în procedura de executare nu s-a folosit de dreptul său referitor la acordarea amânării sau eșalonării procedurii de executare și careva măsuri în acest segment nu a întreprins, un motiv în plus care confirmă cu certitudine comportamentul de rea-credință al acestuia.

A menționat că la sesizarea nr. 114-05/18 din 2 mai 2018 referitor la atragerea la răspunderea contravențională a administratorului de insolabilitate în persoana ÎI „Lihovețchi Alexandru”, în temeiul art. 16 alin. (1), (2), 318 alin. (2) Cod contravențional pentru neexecutarea intenționată a hotărârii din 6 mai 2014, avocatul Roman Aronov nu a primit niciun răspuns afirmativ de la executorul judecătoresc Dumitru Manole.

Din materialele cauzei rezultă că executorul judecătoresc Dumitru Manole doar formal și pur declarativ a întreprins măsurile întru executarea hotărârii judecătorești din 6 mai 2014, iar în rezultatul măsurilor întreprinse s-a stabilit că nu sunt cunoscute motivele clare cu privire la neexecutarea hotărârii menționate.

A precizat că este în drept să solicite repararea prejudiciului moral în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, întrucât în cazul examinat se constată faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 6 mai 2014, iar de către stat au fost întreprinse numai măsurile pur declarative și formale pentru executarea hotărârii judecătorești.

A atenționat că executorul judecătoresc, la cererea creditorului, nu a constatat în baza art. 421 Cod contravențional, contravenția prevăzută la art. 318 Cod contravențional - neexecutarea hotărârii instanței de judecată, pentru că ulterior ar putea să se adreseze către organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne al RM cu o plângere privind începerea urmăririi penale pe faptul neexecutării hotărârii judecătorești în baza art. 320 Cod penal, acțiuni care însă nu au fost efectuate de către executorul judecătoresc Dumitru Manole în vederea executării hotărârii judecătorești din 6 mai 2014 în termen rezonabil, iar cererea respectivă a avocatului lui în acest sens nici nu a fost soluționată în condițiile legii.

A insistat că prin inactivitatea executorului judecătoresc Dumitru Manole pe parcursul a 1380 de zile din ziua primirii hotărârii și orientativ 4 ani de la data aflării în procedura de executare, titlul a rămas neexecutat, dânsul rămânând pe

drumuri fără banii munciți, după ce SRL „Compromis” a falimentat, iar administratorul insolvenței a plecat într-o direcție necunoscută.

Reieșind din cumulul de probe anexat la materialele dosarului, ținând cont de circumstanțele pricinii coroborat cu normele legale naționale și internaționale, a obiectat că a avut de suferit unele frustrări, incertitudini și neliniști în urma neexecutării documentului executoriu nr. 2-1051 din 6 mai 2014, procedura de executare fiind intentată la 1 august 2014, continuând până în prezent, suferințe care nu pot fi compensate doar prin simpla constatare a încălcării drepturilor.

Reieșind din complexitatea tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei, a menționat că la speța dată există o încălcare vădită a dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii irevocabile din 6 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău în sensul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

A obiectat că inacțiunile executorului judecătoresc au adus la încălcarea dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, astfel sunt temeiuri legale pentru acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului dat.

Având în vedere complexitatea cauzei, comportamentul părților și a instanței de judecată și importanța cauzei pentru reclamant, a concluzionat că în speță neexecutarea hotărârii din 6 mai 2014 în termen rezonabil duce inevitabil la încălcarea art. 6 paragraful 1 din CEDO, dreptul la executarea hotărârii într-un termen rezonabil a cauzei sale.

A evidențiat că cuantumul prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești solicitat în mărime de 2400 de euro este rezonabil și luând în considerație faptul că aprecierea gravității și caracterului suferințelor psihice și fizice ține de competența instanței, astfel, suma necesară, reală și proporțională suferințelor fizice și psihice suportate de el urmează a fi apreciată la 2400 de euro.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 11 lit. a), 14, 16 alin. (1), 1422, 1423 Cod civil, 96, 118, 166-167 CPC, art. 6, 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 7, 8, 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 20, 26 din Constituția RM, Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Recomandării nr. 6.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării termenului rezonabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la executarea hotărârii definitive și irevocabile din 6 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 2400 de euro sau echivalentul în lei, conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 6 mai 2014

a Judecătorei Botanica mun. Chișinău și a sumei de 6000 de lei, suportate pentru achitarea serviciului de acordare a asistenței juridice.

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea integral.

Prin decizia din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov și menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 martie 2019, Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov a declarat recurs împotriva deciziei din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, considerându-le ilegale și pasibile casării, deoarece nu corespund exigențelor prevăzute de lege, îngrădesc nejustificat accesul direct și liber la justiție, nu au o justificare obiectivă sau rațională și care ar putea până la urmă să nege acest drept al persoanei și dreptul la un proces echitabil.

A atenționat că se conturează încălcarea normelor de drept material și de drept procedural, ceea ce, în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a), lit. b) și alin. (3) CPC, servește drept temei de declarare a recursului.

A remarcat că prima instanță, în mod eronat, a reținut că dânsul nu a reușit să probeze în niciun fel temeiul pentru încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, prejudiciul moral în mărime de 2400 de euro, cât și suma de 3000 de lei, suportate de pentru achitarea serviciului de acordare a asistenței juridice.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au examinat corect și multiaspectual fondul cauzei în aspectul legat de constatarea încălcării termenului rezonabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la executarea hotărârii definitive și irevocabile din 6 mai 2014 a Judecătorei Botanica mun. Chișinău, iar prin adoptarea unor hotărâri vădit ilegale au încălcat dreptul lui la un proces echitabil garantat de CEDO.

A reținut că erorile admise de instanțele de judecată ierarhic inferioare contravin esențial principiului nr. 6 din Recomandarea nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă proprii pentru ameliorarea funcționării justiției.

În plus, hotărârile contestate denotă o vădită tendențiozitate, exprimată prin încălcarea flagrantă a normelor materiale legale, aplicarea eronată a acestora, depășirea de către instanța judiciară a mandatului său la judecarea acțiunii, formarea unei atitudini preconcepționate defavorabile lui și favorabile intimatului în cauză, fapt ce denotă că acestea nu conțin nicio argumentare ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinii adoptării soluției la care s-a ajuns.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au întreprins toate măsurile procesuale necesare examinării complete și multilaterale a cazului, efectuând o

cercetare judecătorească vădit incompletă, urmare a căreia au ajuns la concluzii pripite în aspectul legat de respingerea acțiunii.

În astfel de circumstanțe, cercetarea judecătorească în acest segment a fost efectuată superficial, iar instanța de judecată nu a făcut nicio examinare corectă a pricinii în condițiile art. 241 alin. (5) CPC.

A menționat că din motivarea hotărârilor recurate rezultă că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu s-au pronunțat pe temeiurile de fapt cu care au fost investite.

Prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele cauzei, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea a tuturor cerințelor înaintate.

Este greșită și opinia instanței în sensul că nu sunt temeiuri care ar determina admiterea acțiunii în partea ce ține de încasarea cletuielilor de acordare a serviciilor juridice în valoare de 3000 de lei, ignorând motivele lui cu privire la alte aspecte legate de obiectul și temeiul acțiunii și anume, prin inactivitatea executorului judecătoresc Dumitru Manole pe parcursul a 1380 de zile din ziua primirii hotărârii și mai mult de 4 ani de la data aflării în procedura de executare, titlul a rămas neexecutat, dânsul a rămas pe drum, neavând nici bani și nici executarea efectivă a actului judiciar irevocabil.

În acest sens, a obiectat că nu au fost luate în considerație actele din dosar și anume, titlu executoriu din 6 mai 2014, încheierea nr. 031-201/14 din 1 august 2014, încheierea nr. 031-201/14 din 17 noiembrie 2014, sesizarea avocatului nr. 114-05/18 din 2 mai 2018, avizul de recepție poștală a ÎS „Poșta Moldovei” din 3 mai 2018, sesizarea avocatului nr. 115-05/18 din 2 mai 2018, avizul de recepție poștală a ÎS „Poșta Moldovei” din 3 mai 2018, sesizarea avocatului nr. 116-05/18 din 2 mai 2018, avizul de recepție poștală a ÎS „Poșta Moldovei” din 3 mai 2018, răspunsul executorului judecătoresc nr. 031-201,202/14 din 10 mai 2018.

Astfel, prima instanță a nesocotit probele existente la dosar, respectiv, nu a motivat, în genere soluția de respingere a acțiunii privind constatarea încălcării termenului rezonabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la executarea hotărârii definitive și irevocabile din 6 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău.

Nu poate fi reținută susținerea primei instanțe referitor la faptul că acțiunea este neîntemeiată din considerentul că dânsul nu a demonstrat prin probe violarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii definitive și irevocabile din 6 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, or, în acest segment au fost prezentate toate probe judiciare.

Argumentul instanței cu privire la netemeinicie acțiunii pe considerentul că executorul judecătoresc Dumitru Manole în prezent nu poartă răspundere pentru procedura de executare, deoarece dosarul de executare a fost transmis administratorului insolvenței, nu poate fi acceptat.

În susținerea acestei concluzii a invocat că în prezent încheierea nr. 031-201/14 din 1 august 2014 privind primirea și intentarea procedurii de executare a

documentului executoriu nu a fost anulată de nimeni, iar procedura de executare nr. 031-201/14 din 1 august 2014 nici nu a fost suspendată și nici încetată, adică este în vigoare, fapt pentru care creditorul urmăritor s-a adresat preventiv către executorul judecătoresc Dumitru Manole, însă fără vreun rezultat.

Hotărârea contestată încalcă dominația legii și a dreptului și a fost dată cu încălcarea vădită a dreptului la un proces echitabil și a prevederilor art. 241 alin. (5) CPC, întrucât instanța nu a examinat majoritatea motivelor din acțiune și nu a stabilit situația de fapt existentă în cauză, soluționând procesul fără a intra în cercetarea fondului, este insuficient motivată, fiind emisă cu încălcarea prevederilor art. 361 alin. (2) CPC și nu a indicat motivele de drept care i-au format convingerea prin raționamente juridice convingătoare.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare, examinând pricina, nu s-au pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu au stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cerințelor înaintate de el, situație care duce inevitabil la casarea hotărârilor recurate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 martie 2019 împotriva deciziei din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Igor Pantaz, reprezentat de avocatul Roman Aronov se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari